

राज्यात सन २०१० मध्ये सुरु केलेल्या
इंग्रजी माध्यमाच्या प्राथमिक शाळांना स्वयं
अर्थसहाय्य तत्वावर परवानगी देणे बाबत

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: इमाशा-०१६७/१२-२०१२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक: ३१ मे, २०१७

वाचा -

- १) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक-नप्राशा-१०१०/(१४६/२०१०)/
प्राशि-३, दिनांक २८/०५/२०१०
- २) शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक-नप्राशा-२०११/(१६२/२०११)/
प्राशि-३, दिनांक २५/०९/२०१२
- ३) महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम, २०१२, दिनांक ०४
जानेवारी, २०१३
- ४) महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम, २०१२ (दुसरी
सुधारणा) अधिनियम २०१३, दिनांक ०२ जुलै, २०१३
- ५) शासन आदेश, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग क्रमांक-नप्राशा-२०११/(१६२ अ/११)/
प्राशि-३, दिनांक ३०/०८/२०१३
- ६) महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन), नियम, २०१६, दिनांक १३ एप्रिल, २०१६

प्रस्तावना -

शासनाने दिनांक २८ मे, २०१० च्या परिपत्रकान्वये इंग्रजी माध्यमाच्या कायम विना
अनुदान तत्वावरील खाजगी संस्थांमार्फत प्राथमिक शाळा सुरु करण्याचे प्रस्ताव
मागविण्यात आले होते. या जाहिरातीच्या अनुषंगाने एकूण ७४७५ अर्ज प्राप्त झाले होते.
सदर अर्जांची छाननी जिल्हास्तरीय समितीने केल्यानंतर राज्य स्तरीय समितीने
प्राथम्यक्रम ठरवून ३११५ ठिकाणी शाळा सुरु करण्याच्या शिफारशी केलेल्या होत्या. सदर
३११५ शाळांचे प्रस्ताव मंत्री मंडळ उपसमितीच्या विचारार्थ सादर करण्यात आले होते.
त्यानुसार मंत्रीमंडळ उपसमितीने दिलेल्या निर्णयानुसार या ३११५ शाळांच्या प्रस्तावामधील
शाळांना परवानगी देण्याकरिता संदर्भाधीन दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१२ च्या शासन
निर्णयान्वये निकष निश्चित करण्यात आले होते. शासन निर्णय दिनांक २५ सप्टेंबर, २०१२
मधील तरतुदीनुसार उपरोक्त प्रस्तावाची तपासणी करून पात्र ठरणाऱ्या ७५५ शाळांच्या
प्रस्ताव शिक्षण संचालक (प्राथमिक), पुणे यांनी शासनास सादर केला होता.

२. दरम्यान, राज्यात महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन)
अधिनियम २०१२ दिनांक ०४ जानेवारी, २०१३ पासून अमलात आला होता. त्यामुळे सदर

कनिष्ठ लिपीक
आयक शाळा

SELVI JENNET S. MA
President (LIA) I Sch

अधिनियम अंमलात येण्यापूर्वी जाहिरातीद्वारे मागविण्यात आलेले सर्व अर्ज रद्द करण्याचा निर्णय शासनाने दिनांक ३० ऑगस्ट, २०१३ रोजीच्या पत्रान्वये घेतला होता. तथापि, बऱ्याच संस्थांनी त्यांच्या शाळांना कायम विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळेल या आशेने शाळा सुरु केलेल्या आहेत. तसेच या प्रकरणात बऱ्याच शैक्षणिक संस्थांनी मुंबई उच्च न्यायालय खंडपीठ नागपूर, औरंगाबाद व मुंबई या ठिकाणी वेगवेगळ्या याचिका सादर केल्या आहेत. सदर याचिका मा. न्यायालयाने निकाली काढल्या असून त्यापैकी मा. उच्च न्यायालय खंडपीठ, औरंगाबाद यांनी याचिका क्रमांक ८२८७/२०१३ मध्ये दिनांक २० जुलै, २०१६ रोजी संबंधित याचिका कर्त्यांच्या कायम विनाअनुदान तत्वावरील प्रस्तावावर निर्णय घेण्याचा निकाल दिलेला आहे.

३. तथापि, महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम २०१२ राज्यात लागू झाला असल्याने सद्यस्थितीत कायम विना अनुदान तत्वावर शाळांना परवानगी देण्याचे धोरण नाही. परंतु कायम विनाअनुदान तत्वावर शाळेस परवानगी म्हणजे कोणतेही अनुदान केव्हाही देय नाही व स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावर परवानगी देण्यात येणाऱ्या शाळांनादेखील कोणतेही अनुदान केव्हाही देय नाही हेच सुत्र लागू आहे. शासनाने सन २०१० मध्ये जाहिरात देवून इंग्रजी माध्यमाच्या शाळा कायम विना अनुदान तत्वावर सुरु करण्याचे परिपत्रक काढले होते. तदनंतर महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियम) अधिनियम २०१२ राज्यात लागू झाला आहे. तथापि, सन २०१० मध्ये इंग्रजी माध्यमाकरिता प्रस्ताव दाखल केलेल्या शाळांपैकी काही शाळा सन २०१० पासून राज्यात आजतागायत सुरु आहेत. सदर इंग्रजी शाळा ह्या बहुतांशपणे शहरी भागात आहे. त्यामुळे सदर शाळांना स्वयं अर्थसहाय्य तत्वावरील जागे बाबतच्या अटीचे पालन करणे अवघड होत आहे. सदर शाळेमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना परिक्षा देण्याच्या अडचणी येत आहेत. या सर्व बाबी विचारात घेता व मा. न्यायालयाने दिलेले निदेश विचासत घेता विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक हित लक्षात घेवून बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम, २००९ व महाराष्ट्र बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क नियम, २०११ मधील तरतुदींची पूर्तता करणाऱ्या इंग्रजी प्राथमिक शाळांना स्वयं अर्थसहाय्य तत्वावर विशेष बाब म्हणून परवानगी देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. याबाबतचा शासन निर्णय खालीलप्रमाणे आहे.

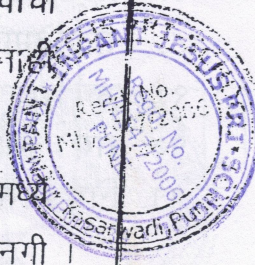
शासन निर्णय:-

सदर शासन निर्णयासोबतच्या सहपत्रात नमूद करण्यात आलेल्या प्राथमिक शाळांना (इ. १ ली. ते ५ वी, इंग्रजी माध्यम) स्वयं अर्थसहाय्य तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ पासून

सुलू करण्यास परवानगी (इरादा पत्र) देण्यात येत आहे. सदर शाळांणी खालील अटी व शर्तीचे पालन करणे बंधनकारक राहील.

अटी व शर्ती :-

- i) बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ व महाराष्ट्र बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार नियम, २०११ आणि त्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात आलेले आदेश, अधिसूचना, शासन निर्णय, शासन परिपत्रक इ. मधील तसेच यापुढे या संबंधित शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमित करण्यात येणाऱ्या पुढील आदेशांचे पालन करणे. त्याचप्रमाणे, भौतिक सुविधा व शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित शाळांच्या संस्था चालकांवर राहील. यामध्ये खेळाच्या मैदानासाठी लागणाऱ्या जागेची अट क्र. २ च्या अटीच्या अधीन राहून शिथिल करण्यात येत आहे.
 - ii) संबंधित शैक्षणिक संस्थांनी खेळासाठीचे मैदान संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांसोबत (जिल्हा परिषद / महानगरपालिका / नगरपालिका / नगर परिषदा / कटक मंडळे इ.) सामंजस्य करार (MOU) करणे बंधनकारक राहील. संबंधित शिक्षणाधिकारी यांचेकडे अशा करारपत्राची प्रत प्रथमतः यांचेकडे आगाऊ स्वरूपात सादर केल्यानंतर मान्यता देण्यात यावी.
 - iii) एका मुलासाठी एका वर्षासाठीचे शैक्षणिक शुल्क हे महाराष्ट्र शैक्षणिक संस्था (शुल्क विनियमन) अधिनियम, २०११ नुसार निर्धारित केलेले असावे.
 - iv) संस्था किंवा शाळे बाबत अर्थिक अनियमिततेच्या गंभीर स्वरूपाच्या तक्रारी नसाव्यात.
२. सदर आदेश संबंधित संस्थेस १५ दिवसात कळविण्याची जबाबदारी संबंधित विभागीय शिक्षण उपसंचालक, यांची राहील.
३. उपरोक्त बाबींची पूर्तता संबंधित शाळा करीत असल्यास या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून एक महिन्याच्या आत प्रथम मान्यतेसाठी संबंधित जिल्ह्यांच्या शिक्षणाधिकार्यांकडे व्यवस्थापनाने अर्ज करावा. त्यानुसार प्राप्त होणाऱ्या प्रस्तावांची संबंधित शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) यांनी उपरोक्त निकषांची पूर्तता होत आहे किंवा नाही याची तपासणी करून पात्र होणाऱ्या शाळांची प्रथम मान्यता देण्याची कार्यवाही करावी.
४. संस्थेने शाळा परवानगीसाठी मागणी केलेले माध्यम, शाळेचे ठिकाण इत्यादी मध्ये भविष्यात कोणताही बदल करता येणार नाही. शासनाने ज्या ठिकाणासाठी शाळा परवानगी

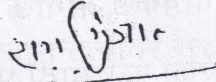

13
दिलेली आहे त्या ठिकाणा व्यतिरिक्त अन्य ठिकाणी शाळा सुरु केल्यास शासनाने दिलेली परवानगी आपोआपच रद्द समजण्यात येईल.

५. यु-डायस डाटा- या शासन निर्णयाद्वारे परवानगी देण्यात आलेल्या नवीन शाळा बाबत U-DISE(Unified District Information System for Education) मध्ये माहिती भरताना, "अर्थसहाय्यित शाळा" म्हणून नोंद करावी. याबाबतची पुढील कार्यवाही करण्यासाठी राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांना नोडल अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे, सर्व संबंधितांच्या माहितीकरीता "स्वयंअर्थसहाय्यित तत्वावरील परवानगी प्राप्त नवीन शाळा" असा जाहीर फलक शाळेच्या बाहेर प्रवेशद्वारावर लावणे आवश्यक राहील.

६. परवानगी देण्यात आलेल्या शाळेस शासनाच्या वेळोवेळी निर्गमित होणा-या आदेशांचे व कार्यपद्धतीचे तसेच बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ मधील तरतुदी व त्यानुषंगाने निर्गमित करण्यात आलेले आदेश व नियम यांचे पालन करणे बंधनकारक राहील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

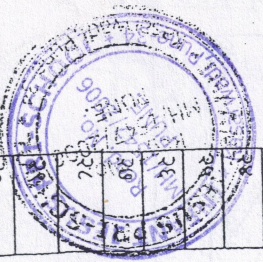

(रा.ग.गुंजाळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
३. मा. मंत्री, (शालेय शिक्षण), मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ यांचे खाजगी सचिव
४. आयुक्त, (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
५. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
६. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
९. सर्व शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक/माध्यमिक)
१०. सर्व कार्यासने, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. निवडनस्ती (एसएम २).

अ.क्र.	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता	शालेय नाव व पत्ता
१	पुणे	माँ दुर्गा भावसी महिला संस्था	नॅशनल इंग्लीश मिडिअम स्कूल, भारती विद्यापीठाच्या मागे दमंगर, आंबेगाव, पुणे
२		इन्कट स्विजस एज्युकेशन सोसायटी, केशन नगर पुणे	इन्कट जिल्हास प्रायमरी स्कूल, स. १४९२/२ अ/१ बी, केशन नगर, कासार गाडी पुणे
३		अकसा सॅरिटिवल ट्रस्ट, पुणे	नॅशनल पब्लीक स्कूल, धायदमंगर भागा. २, कात्रज, पुणे
४		पसायनदान प्रतिष्ठान आळंदी देवाची ता खेड जि पुणे	ज्ञानांगा इंग्लीश स्कूल, आळंदी देवाची ता खेड जि पुणे
५		विक्टर एज्युकेशन सोसायटी	कॅल्यू इंग्लीश मिडिअम स्कूल, स. १३९ शिंदे वस्ती केशननगर पुणे ता हवेली जि पुणे
६		कैथलिक शिक्षण असोसिएशन ऑफ इंग्ल्यांड माईड्स	द रेमण्डस प्रायमरी स्कूल, वाघोली आकाशवाणी रोड पुणे
७		जे.पी. हेल्थ फाउंडेशन, सुमाष पार्क, विलासनीनगर, हडपसर पुणे	स्वामी विवेकानंद प्रायमरी स्कूल, गुशीलश्री विलडींग, सदाशिवनगर, होडेवाडी रोड, हडपसर, पुणे
८		सेंट क्यूबादेवी एज्युकेशन सोसायटी पुणे	सेंट क्यूबा इंग्लीश मिडिअम स्कूल, शिकापुर ता शिरूर जि पुणे
९		रिलायेबल एज्युकेशन सोसायटी	जॅक अँड जिल इंग्लीश मिडिअम स्कूल स. न. १२५, टु कॉर्नर हॉटेल जवळ, मुटगा माजरी रोड पुणे
१०		दि कॉन्सोर्शिएटन एज्युकेशन सोसायटी पुणे	इंडियनाल इंग्लीश मिडिअम स्कूल, स. न. ५, आश्रमनगर, कोटवाड पुणे
११		संस्कार फाउंडेशन, सासाने नगर, हडपसर, पुणे	संस्कार प्रायमरी स्कूल, प्रीनलीक सोसायटी, तळभवता, सासानेनगर, हडपसर, पुणे
१२	नागपूर	नांदिय नहिला ग्रंथ, तांत्रिक शिक्षण संस्था, नागपूर	देवरेल इंग्लीश मिडिअम स्कूल, महाजनवाडी (वागार्जोनीरी) नागपूर
१३		मा. भवानी ग्रंथ, शिक्षण संस्था नागपूर	गुरुकुल पब्लीक स्कूल, वडशमना ता हिमण लि नागपूर
१४		उज्ज्वल ग्रंथ शिक्षण संस्था वाडी नागपूर	न्यू स्टार पब्लीक स्कूल, सोनवा नगर, नागपूर
१५		श्री साईनाथ महिला एज्युकेशन सोसायटी नागपूर	एसएम पब्लीक स्कूल गोवने रेल्वे ता जि नागपूर
१६		श्री साईनाथ मल्टीपरपज एज्युकेशन सोसायटी नागपूर	वडरकुल स्कूल वृंदावन नगर, शाहू मोहळा नागपूर
१७		प्रायम्य मल्टीपरपज सोसायटी नागपूर	प्रीममरीस कॉन्वेंट गोस्वीक्षिम रहादुरा नागपूर
१८		फादर ब्रदरुकेरीय शिक्षण संस्था	के.जी. एन. प. स्कूल
१९		ग्लोबल वेलफेअर असोसिएशन नागपूर	हनी कॉन्वेंट, मिसाळ लेआऊट
२०		शुभम बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर	महेश कॉन्वेंट, महाल, नागपूर
२१		क्रिरोज विद्या समिती, मिलीदनगर, नागपूर	क्रिरोज गांधी प्राथमिक विद्यालय, मिलीदनगर, नागपूर
२२		भारतीय बाल विज्ञान ग्रंथ, शिक्षणसंस्था, बापुवाडी	न्यू धंराडाईज कॉन्वेंट
२३		रंगप्रवाह एज्युकेशनल अँड कल्चरल अकादमी, राणी दुर्गावती नगर	माणिकलाल गांधी पब्लीक स्कूल
२४		न्यू मॉडर्न सोसायटी, सादिकाबाद भानकापुर	अक्सर इंग्लीश प्रायमरी स्कूल, बजक कॉलनी सादिकाबाद, भानकापुर, नागपूर
२५		शिवांजली शिक्षण संस्था पीटीएस क्वार्टर, चंदननगर, नागपूर	श्री सादगिरी कॉन्वेंट, चंदननगर, नागपूर
२६		बाबा दिवान एज्युकेशन सोसायटी, नागपूर	दिवान कॉन्वेंट भांडेवाडी, पारडी, नागपूर
२७		अनन्य पिंडक शैक्षणिक व ग्रंथ, संस्था, सावित्री बाई फुले, नागपूर	सनशाईन इंग्लीश स्कूल, नागपूर
२८		अशीबाद कुल मंदीर, नागपूर	सक्सेस फॉरेट सुयोग नगर, धाडीवार लेआऊट, नागपूर
२९		सोनमाता ग्रंथ, शिक्षण संस्था, नागपूर	भा. शारदा कॉन्वेंट किती नगर, नागपूर
३०		दिपदत्त शिक्षण प्रसारक मंडळ, सर्वश्रीनगर, दिगोरी, नागपूर	डीडी इंग्लीश स्कूल, सर्वश्री नगर, नागपूर

Principal

21/11/21

शालीयशिक्षण व किंडा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक इमारा-१७१४/प्र. क्र. २५०/एस एम-२, दिनांक ३१ मे, २०१७ चे सहपत्र

अ.क्र.	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता	शाळेचे नाव व पत्ता
३१		वाव्रा जल अकॅडमी, नागपुर	इका पब्लीक स्कूल, ताजवाग, नागपुर
३२		आस सोशल असोसिएशन, नागपुर	कमल कॉन्व्हेंट, शोबनगर, खरवी रोड, नागपुर
३३		संत वीर धु, शिक्षण संस्था, चंद्रपुर	किड्स कॉन्व्हेंट, जुनी मंगळवारी, नागपुर
३४		शाक जुनी मेमोरियल ट्रस्ट, नागपुर	लोटस पब्लिक स्कूल, स्यु नेहरूनगर, म्हाळगीनगर चौक, नागपुर
३५		मा मा जनी बहुर शिक्षण संस्था नागपुर	गुरुकुल पब्लीक स्कूल, दुटीवोरी ता जि नागपुर
३६		श्री र ज्ञानमजी दुबे बहुर शिक्षण संस्था हिगाणा रोड नागपुर	डॉल्फीन स्कूल गोघरी रेलवे ता जि नागपुर
३७	अमरावती	श्री. कुलानंद बहुर संस्था, खारलवे गाव ता जि अमरावती	लीटल स्टार इंग्रजी प्राथमिक शाळा, खारलवेगाव, ता. भागुकली जि अमरावती
३८		सुरभी आबाई देवुबकर प्रतिष्ठाण अमरावती	एसडीएफ प्राथमरी स्कूल, गणेडी बाल लेआउट वृंदावन कॉलनी अमरावती
३९		स्व. दीरालाई अबादास इंगळे, बहुर शिक्षण संस्था, कुंदा	आयडीएल स्कूल इंग्रजी स्कूल कुंदा
४०		श्री ई दासागर एज्युकेशन सोसायटी अमरावती	पॅनोरमा इन्टरनॅशनल स्कूल, उदशीनगर नित्यनंद कॉलनी कठोरा रोड अमरावती
४१		विश्व रत्नी बहुर शिक्षण संस्था	बार्डट किड्स इंग्लीश स्कूल, अकोली रोड अमरावती
४२	चंद्रपुर	मेघनाथी बहुर संस्था गडचांदुर ता कोरपना जि चंद्रपुर	प्रीनफिल्ड इंग्लीश स्कूल, गडचांदुर ता कोरपना जि चंद्रपुर
४३		मुक्तांग सांस्कृतिक शिक्षण संस्था चापनाशी	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज इंग्लीश मिडिअन सांगोडा ता कोरपना जि चंद्रपुर
४४		दिप नम बहुर शिक्षण संस्था राजुरा	ब्रिजविट कॉन्व्हेंट स्कूल रामपुर पो आर्मी ता राजुरा जि चंद्रपुर
४५		विद्या ज्ञानगर एज्युकेशन सोसायटी चंद्रपुर	विद्यासागर इंग्लीश स्कूल खुटाळा दक्षता नगर खुटाळा चंद्रपुर
४६		राष्ट्र संत बहुर विकास संस्था चंद्रपुर	संस्कार कॉन्व्हेंट सरकार नगर चंद्रपुर
४७		आन मल्टीपरपज एज्युकेशन सोसायटी चंद्रपुर	बालाजी इंग्लीश स्कूल गुलनगर बिलोडी ता भद्रावती जि चंद्रपुर
४८		मधुर रत्नाय दर्कर बहुर शिक्षण संस्था चंद्रपुर	संकल्प कॉन्व्हेंट स्कूल भोयगाव ता कोरपना जि चंद्रपुर
४९		आन मल्टीपरपज एज्युकेशन सोसायटी चंद्रपुर	तिरुपती इंग्लीश स्कूल रहमतनगर गुटकाळा ताई चंद्रपुर
५०		कालीक स्वामी शिक्षण संस्था गोडपिपरी जि चंद्रपुर	बाईट विल्डन कॉन्व्हेंट गोडपिपरी ता गोडपिपरी जि चंद्रपुर
५१		ज्ञान ज्ञान समिती चंद्रपुर	शांती निकेतन कॉन्व्हेंट वायुधट चंद्रपुर
५२		किसेट शिक्षण प्रसारक मंडळ बल्लारपुर जि चंद्रपुर	किसेट पब्लीक स्कूल बल्लारपुर

२१/०५/१७